

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/119/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113011352
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3113011352.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Tótha a sudcov JUDr. Jozefa Mészáros a JUDr. Dušana Eckera v trestnej veci odsúdeného L. B. na neverejnom zasadnutí dňa 18. decembra 2013 prejednal sťažnosť odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 26. septembra 2013, sp.zn. 8Nt/97/2013 a takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr.por. napadnuté uznesenie sa zrušuje v celom rozsahu a súdu prvého stupňa sa ukladá, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 04.11.2010, sp. zn. 4T/115/2010, právoplatným dňa 13.01.2011 bol L. B. uznaný za vinného v bode 1/ rozsudku z pokusu zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 odsek 1 Trestného zákona k § 155 odsek 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 odsek 1, odsek 2 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona, v bode 2/ rozsudku zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zákona a v bode 3/ rozsudku zo zločinu útoku na verejného činiteľa podľa § 323 odsek 1 písmeno a), odsek 2 písmeno c) Trestného zákona, za čo bol odsúdený podľa § 155 ods.1 Tr.zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. a § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 38 ods.7 Tr.zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov a 6 (šesť) mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a taktiež mu bol uložený trest prepadnutia veci.

Dňa 09.07.2013 bol na Okresný súd Trenčín doručený návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania vo veci Okresného súdu Trenčín zo dňa 04.11.2010, sp. zn. 4T/115/2010, ktorý smeroval tak proti výroku o treste, ako aj vine. V písomnom odôvodnení návrhu vo vzťahu k výroku o treste poukázal na nález Ústavného súdu SR z 28. novembra 2012, sp.zn. PL ÚS 106/2011, ktorý sa vzťahuje aj na jeho odsúdenie, nakoľko trest mu bol ukladaný za použitia ustanovenia § 41 ods.2 Tr. zák. vrátane vety za bodkočiarkou, čo malo za následok, že mu bol uložený neprimerane prísny trest. Vo vzťahu k výroku o vine uviedol, že sa pridrižiava dôvodov, ktoré uvádzal už v predošlom návrhu na obnovu konania, ktorý mu bol Okresným súdom Trenčín v konaní pod sp. zn. 1Nt 68/2011 zamietnutý, pričom dodal, že na verejnom zasadnutí doplní dôkazy súdu už známe o dôkazy a skutočnosti, ktoré môžu viesť k inému rozhodnutiu o vine a treste v zmysle § 394 ods.1 Tr.por.

Okresný súd Trenčín na verejnom zasadnutí po vypočutí odsúdeného napadnutým uznesením zo dňa 26. septembra 2013, sp. zn. 8Nt/97/2013, podľa § 399 ods. 2 Tr. por. zamietol návrh odsúdeného L. B. na povolenie obnovy konania v právoplatnej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 4T/115/2010. Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil v podstate tým, že nezistil dôvody pre povolenie obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por., pretože nevyšli najavo žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mohli sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o treste odsúdeného, pričom nález Ústavného súdu SR z 28. novembra 2012, sp. zn. PL ÚS 106/2011, ktorý bol vyhlásený dňa 21. decembra 2012 v Zbierke

zákonov pod č. 428/2012 a ktorým v § 41 ods. 2 Tr. zák. časť prvej vety za bodkočiarkou („súd uloží páchateľovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“) bola vyhlásená za protiústavnú, nepovažoval za obligatórnu podmienku povolenia obnovy konania. Svoj právny názor okresný súd pomerne obsiahlo odôvodnil, pričom uviedol, že aj v súčasnosti je zvýšenie hornej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu je naďalej v súlade s ústavou a aj po citovanom náleze Ústavného súdu by súd ukladal trest podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 41 ods. 2 Tr. zák. v rámci trestnej sadzby 4 roky až 13 rokov a 4 mesiace. Odsúdenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov a 6 (šesť) mesiacov. Vzhľadom na charakter spáchaných trestných činov a na všetky okolnosti prípadu, najmä so zohľadnením osobných pomerov obžalovaného, pre celkové dosiahnutie účelu trestu tak, ako je upravený účel trestu v zmysle § 34 odsek 1 Trestného zákona, t. j. dosiahnutie individuálno-preventívneho a s ním následne spojeného generálno-preventívneho účinku, považuje okresný súd tento trest aj po účinnosti nálezú Ústavného súdu naďalej za primeraný, zákonný a dostatočný trest.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej trojdňovej lehote sťažnosť odsúdený L. B.. V jej písomnom odôvodnení prostredníctvom obhajcu namietal správnosť napadnutého uznesenia, ktoré nepovažoval za správne a zákonné z dôvodu, že podľa jeho názoru sú dané podmienky pre povolenie obnovy konania. Súhlasil so záverom súdu prvého stupňa o tom, že nález Ústavného súdu SR z 28. novembra 2012, sp.zn. PL ÚS 106/2011 je novou skutočnosťou v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por., avšak nesúhlasil s jeho záverom o tom, že táto skutočnosť nemôže pre neho prívodiť iné rozhodnutie o treste alebo vo vzťahu ku ktorej by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo pomerom páchateľa, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu. Poukázal na to, že v pôvodnom konaní sa súd pri ukladaní trestu riadil aj tou časťou ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák., ktorá bola nálezom Ústavného súdu SR z 28. novembra 2012, sp.zn. PL ÚS 106/2011 vyhlásená za protiústavnú, pričom postupom podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. mu ukladal trest v rámci trestnej sadzby v rozpätí od 6 rokov a 8 mesiacov až na 13 rokov a 4 mesiace, avšak pri akceptácii neústavnosti takéhoto postupu súdu v pôvodnom konaní by súd ukladal trest odňatia slobody v rámci trestnej sadzby od 4 rokov do 13 rokov a 4 mesiace. Podľa jeho názoru, ak sa potom vezmú do úvahy tie isté skutočnosti, ktoré hodnotil aj súd v pôvodnom konaní s prihliadnutím najmä na pomer, druh a závažnosť jednotlivých poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a to najmä priznanie páchateľa ku skutkom, nemal by súd v pôvodnom konaní žiadne opodstatnenie, aby mu uložil trest vo výmere takmer štyri a pol roka nad dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby. Primeraným sa javí trest okolo 5 rokov a 10 mesiacov. Ak bol uložený trest o približne 2 a pol roka vyšší, je tento pri použití správnej (ústavne konformnej) trestnej sadzby v zrejmom nepomere k závažnosti činu a pomerom páchateľa tak, ako to má na mysli ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. Na základe uvedených dôvodov alternatívne navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil a sám rozhodol tak, že jeho návrhu na povolenie obnovy konania vyhovie a obnovu konania povolí, alebo aby napadnuté uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil a súdu prvého stupňa uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Sťažnosť doplnil vlastnoručným podaním aj odsúdený, podaním doručeným okresnému súdu dňa 13.11.2013, v ktorom pomerne obsiahlo opakuje dôvody, prečo podľa jeho názoru mal súd povoliť obnovu konania vo vzťahu k výroku o treste a teda nepovažuje napadnuté uznesenie za zákonné. Navyiac prvostupňový súd zamietol jeho návrh bez toho, aby sa vôbec zaoberal skutočnosťou, že návrh na obnovu konania smeroval aj proti výroku o vine a v tomto smere svoje rozhodnutie nijako neodôvodnil. Žiadal, aby krajský súd o jeho sťažnosti konal v jeho prítomnosti na verejnom zasadnutí.

Krajský súd na podklade sťažnosti odsúdeného, ktorá mu spolu so spisom bola predložená dňa 13. novembra 2013, preskúmal na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná.

V prvom rade je potrebné poukázať na vyjadrenie odsúdeného k jeho návrhu na obnovu konania vo vzťahu k výroku o vine, ktoré uvádzal na verejnom zasadnutí okresného súdu. Vo svojom prednese pred prvostupňovým súdom pomerne obsiahlo popísal okolnosti predchádzajúcich konaní za ktoré bol odsúdený a motív jeho konania vo vzťahu k skutku pod bodom 2/ rozsudku, ktorý ani nevie ako spáchal, pretože konal v skrate po vystavení dlhodobému extrémnemu psychickému tlaku zo strany poškodenej. Tiež uviedol, že skutok pod bodom 1/ nespáchal, priznanie urobil pod tlakom okolností (záujem médií o jeho prípad, psychický stav), namietal skutkové zistenia a závery znaleckých posudkov. V súvislosti s tým navrhol vypočuť svedkov P., I., X. a V.. Taktiež namietol skutkové zistenia vo vzťahu k skutku pod

bodom 3/ rozsudku s tým, že príslušníkovi Mestskej polície sa chcel vyhnúť a preto žiadal zadovážiť obrazový záznam z miesta činu v čase, keď sa skutok mal stať. Taktiež žiadal o pripojenie spisov v rámci ktorých bol rozhodované o výživnom na U. L. B. a tiež o úprave styku s ním.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že návrh odsúdeného na obnovu konania smeroval aj proti výroku o vine rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 04.11.2010, sp. zn. 4T/115/2010. Okresný súd na verejnom zasadnutí síce odmietol odsúdeným navrhované dôkazy a návrh odsúdeného L. B. na povolenie obnovy konania v právoplatnej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 4T/115/2010 zamietol, avšak v dôvodoch svojho rozhodnutia sa zaoberal len otázkou splnenia, resp. nesplnenia podmienok na obnovu konania vo vzťahu k pôvodne uloženému trestu. Z rozhodnutia vôbec nevyplýva, či sa zaoberal argumentáciou odsúdeného vo vzťahu k výroku o vine a navrhovanými dôkazmi z pohľadu ich hodnotenia v intenciách § 394 Tr.por., teda prečo vo vzťahu k výroku o vine návrh odsúdeného zamietol. V tomto smere je teda napadnuté uznesenie nepreskúmateľné a je nutné prisvedčiť sťažnosti obvineného, pričom uvedené pochybenie bol jedným z dôvodov pre zrušenie napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Napokon súd prvého stupňa nepostupoval tiež vecne správne, keď napadnutým uznesením zamietol návrh odsúdeného L. B. na povolenie obnovy konania v predmetnej trestnej veci s odôvodnením, že nevyšli najavo žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mohli sami osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o treste odsúdeného.

Ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. upravuje podmienky obnovy konania, ktoré sa týkajú nedostatkov skutkových zistení, vrátane osoby páchatel'a ako skutočností alebo dôkazov súdu skôr neznámych, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti rozhodnutia. Netýkajú sa zmeny právneho stavu, t. j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu. Nález Ústavného súdu SR, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré ustanovenie nie je v súlade s Ústavou, preto nemôže byť „novou skutočnosťou súdu skôr neznámou“ v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. a tým len jednou z podmienok obnovy konania, ale ak bol z toho dôvodu podaný návrh na obnovu konania, je dôvodom obnovy konania „ex lege“, t. j. na základe § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov.

Ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá skončila právoplatným rozhodnutím a ktorý vychádza len zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii ústavného súdu, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované už v tomto ustanovení. Súd preto už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Tr. por., ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Iba v prípade, ak bolo použité ustanovenie podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a/ až c/ alebo písm. e/ Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 21. decembra 2012, ustanovenie § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov v spojitosti s nálezom Ústavného súdu SR z 28. novembra 2012, sp.zn. PL ÚS 106/2011, vyhláseného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 428/2012 dňa 21. decembra 2012, sa nepoužije.

Súd prvého stupňa teda vychádzal z nesprávneho právneho názoru, podľa ktorého nález Ústavného súdu SR z 28.11.2012 PL US 106/2011 publikovaný v Zbierke zákonov pod č. 428/2012 Z.z. týkajúci sa „protiústavnosti“ časti ustanovenia § 41 ods. 2 Tr.zák. (veta za bodkočiarkou) považoval za skutočnosť alebo dôkaz skôr neznámy tak, ako to má na mysli ustanovenie § 394 ods. 1 Tr.por. a v nadväznosti na to chybné vyvodil záver, že ani vzhľadom k vyššie citovanému nálezu Ústavného súdu SR pôvodne uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 6 mesiacov nie je v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a.

Nález Ústavného súdu SR, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré jeho ustanovenie nie je v súlade s Ústavou nemôže byť „novou skutočnosťou“ súdu skôr neznámou v zmysle § 394 ods. 1 Tr.por. Podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Tr.por. sa netýkajú zmeny právneho stavu, teda zmeny zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu. Ak teda bol podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá skončila právoplatným rozhodnutím, ktorý vychádza len zo skutočnosti

predpokladaných v ustanovení § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu, je splnenie podmienok obnovy konania konštatované priamo už v tomto ustanovení (ide o dôvod obnovy konania „ex lege“).

V posudzovanom prípade bol odsúdenému L. B. vyššie uvedeným právoplatným rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 04.11.2010, sp. zn. 4T/115/2010 uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov a 6 mesiacov aj za použitia ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák., vrátane časti prvej vety za bodkočiarkou - asperačná zásada, avšak pritom bez použitia ustanovenia podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 písm. a/ až c/ alebo písm. e/ Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody vo vzťahu k trestnej sadzbe trestu odňatia slobody upravenej podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 21. decembra 2012. Nebolo preto potrebné, aby súd prvého stupňa v tomto prípade skúmal splnenie podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Tr. por., ale obnovu konania bolo potrebné povoliť podľa § 394 ods. 1 Tr. por. per analógiám z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z.z. v znení neskorších predpisov (zhodne Stanovisko trestno-právneho kolégia NS SR Tpj 44/2013 zo dňa 26.11.2013).

Na základe uvedených dôvodov krajský súd zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby vo veci znovu konal a rozhodol. V predmetnej veci sa bude musieť v prvom rade okresný súd zaoberať odsúdeným uvádzanými skutočnosťami vo vzťahu k výroku o vine, t.j. posúdiť, či tieto odôvodňujú alebo neodôvodňujú povolenie obnovy konania aj vo vzťahu k výroku o vine a svoje závery v tomto smere aj riadne zdôvodniť vo svojom rozhodnutí tak, aby bolo preskúmateľné. V prípade, že by súd prvého stupňa dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na povolenie obnovy konania odôvodňujúce iné rozhodnutie o vine, bude potrebné povoliť obnovu konania v prospech odsúdeného vo vzťahu k výroku o treste, za súčasného zrušenia výroku o treste v pôvodnom odsudzujúcom rozsudku. Súd prvého stupňa vo výroku svojho rozhodnutia pritom bude musieť použiť ustanovenie § 41b ods. 1 vyššie citovaného zák. č. 38/1998 Z.z., ako aj ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. per analógiám, za súčasného zrušenia výroku o treste v pôvodnom rozsudku a naň nadväzujúcich rozhodnutí podľa § 400 ods. 1 Tr. por. Súbežne s povolením obnovy konania bude však navyše potrebné rozhodnúť aj o väzbe odsúdeného podľa § 403 Tr. por. (o vzatí či nevzatí do väzby) a pred rozhodnutím o väzbe bude nevyhnutne potrebné odsúdeného aj k tejto otázke vypočúť.

O väzbe pritom rozhodne súd prvého stupňa samostatným výrokom už v rámci uznesenia, ktorým bola povolená obnova konania s tým, že v prípade rozhodnutia o vzatí odsúdeného do väzby začiatok plynutia lehoty väzby bude určený okamihom nadobudnutia právoplatnosti oznámeného uznesenia. Hoci o väzbe rozhodne súd prvého stupňa ešte pred právoplatnosťou uznesenia o povolení obnovy konania, nepôjde o rozhodnutie v rozpore s § 403 Tr. por., pretože výrok odkladajúci začiatok plynutia lehoty väzby vylučuje akýkoľvek zásah do výkonu trestu odňatia slobody a zabezpečuje, že účinky väzby nastanú až po právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania. Ak by následne, v prípade podaného opravného prostriedku, bolo nadriadeným súdom zrušené uznesenie súdu prvého stupňa a zamietnutý návrh na povolenie obnovy konania, žiadne účinky väzby v takom prípade nemôžu nastať. V prípade rozhodnutia o vzatí odsúdeného do väzby takýto postup umožňuje plynulý prechod obmedzenia osobnej slobody formou výkonu trestu na obmedzenie osobnej slobody formou väzby a zároveň najlepšie vyhovuje podmienkam spravodlivého procesu, keď plne rešpektuje právo obvineného byť pred rozhodnutím o väzbe vypočutý. Vyššie uvedený postup nielenže vyhovuje podmienke bezodkladného rozhodnutia o väzbe (§ 403 Tr. por.), ale vyplýva aj z ustanovenia § 86 ods. 1 Tr. por. prvá veta, z ktorej vyplýva, že ide o tzv. rozhodnutie o väzbe vopred. Pred rozhodnutím o väzbe sa pritom musí v rámci verejného zasadnutia o obnove konania primerane postupovať podľa § 72 ods. 2 Tr. por., najmä ide o to, aby bol odsúdený vypočutý, keďže ďalšie podmienky budú v takom prípade splnené (vykoná sa verejné zasadnutie - § 402 ods.2 Tr. por.).

Krajský súd vzhľadom na uvedené dôvody a na podklade dôvodne podanej sťažnosti odsúdeného rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.